

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **102418** (13) **C2**
(51) МПК (2013.01)
A61B 5/08 (2006.01)
A61B 10/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА ВІНАХІД

- (21) Номер заявки: **а 2011 08263**
(22) Дата подання заявки: **01.07.2011**
(24) Дата, з якої є чинними права на винахід: **10.07.2013**
(41) Публікація відомостей про заявку: **10.01.2013, Бюл.№ 1**
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: **10.07.2013, Бюл.№ 13**
(72) Винахідник(и):
**Гончарук Сергій Федорович (UA),
Бажора Юрій Іванович (UA),
Касьяненко Ганна Володимирівна (UA),
Паненко Анатолій Васильович (UA)**
(73) Власник(и):
**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
провулок Валіховський, 2, м.
Одеса, 65082 (UA)**

- (56) Перелік документів, взятих до уваги експертизою:
Национальная программа "Бронхиальная астма у детей. Стратегия лечения и профилактика". 3-е изд., испр. и доп. - М.: Издательский дом "Атмосфера", 2008.-108 с.
Организация работы по исследованию функционального состояния легких методами спирометрии и пневмотахометрии и применение этих методов в клинической практике / О.И.Турина, И.М.Лаптева, О.М.Калечиц И др. // Методические рекомендации НИИ пульмонологии и фтизиатрии МЗ РБ, Минск, 2002.-81 с.
Гончарук С.Ф. Особенности реакции на аллергены и факторы внешней среды у детей с бронхиальной астмой в зависимости от возраста, степени тяжести и давности заболевания / С.Ф.Гончарук, А.В.Касьяненко, Е.О.Рожкова // Матер. II Всемирного конгресса по иммунопатологии и аллергии - Аллергология и иммунология - 2004. - Том 5, №1. - С.84-85.
Potter P.C. Лечение астмы у детей: современные рекомендации / P.C. Potter // Доклады II Всемирного форума по астме и респираторной аллергии, Санкт-Петербург, Россия, 26-28 апреля 2009. - Астма.-2009. - Том 10, № 1.-С.35-37.
Ю.Ф.Сахно, Ю.В.Дроздов, С.С.Ярцев. Исследование вентиляционной функции легких: учебно-методическое пособие. М.: Изд-во. РУДН, 2005.-84 с.
Новик Г.А., Боричев А.В. Спирометрия и пикфлоуметрия при бронхиальной астме у детей. Учебное пособие. СПб: Изд - во. ГПМА, 2005.-67 с.
UA 52526 U; 25.08.2010
RU 2267987 C1; 20.01.2006
З. В. Нестеренко "Особенности современного клинического течения бронхиальной астмы у детей: результаты пятилетнего мониторинга".- Астма та алергія, № 3 2011, 27-30 стор. (01.11.2011), [online] [Знайдено в internet 23.01.2013]
http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/ata/2011_3/27.pdf
Л.Д. Горячкина, Н.И. Ильина, Л.С. Намазова, Л.М. Огородова, И.В. Сидоренко, Г.И. Смирнова, Б.А. Черняк «Бронхиальная астма у детей. клинические рекомендации».- Ж.: Практика педиатра, Сентябрь, №6, 2008 1-10 стор. [online] [Знайдено в internet 23.01.2013]
<http://medi.ru/doc/j0108053.htm>

(54) СПОСІБ ДИФЕРЕНЦІЙНОЇ ЕКСПРЕС-ДІАГНОСТИКИ СЕНСИБІЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЗМУ ДИТИНИ ДО ХАРЧОВИХ ТА ІНГАЛЯЦІЙНИХ АЛЕРГЕНІВ

(57) Реферат:

UA 102418 C2

Винахід стосується способу диференційної експрес-діагностики сенсibiliзації організму дитини до харчових і інгаляційних алергенів шляхом оцінки обструктивних порушень вентиляції легень, відрізняється тим, що виконують спірографічне дослідження і при рівномірному зниженні бронхіальної прохідності упродовж всього форсованого видиху (генералізована бронхіальна обструкція) як провідну визначають сенсibiliзацію до інгаляційних алергенів, а при зниженні бронхіальної прохідності тільки наприкінці форсованого видиху діагностують переважання сенсibiliзації до харчових алергенів.

Спосіб диференційної експрес-діагностики сенсibilізації організму дитини до харчових і інгаляційних алергенів шляхом оцінки обструктивних порушень вентиляції легень.

Винахід належить до галузі медицини, а саме до педіатрії, та може бути використаний для диференційної експрес-діагностики сенсibilізації організму дитини до харчових і інгаляційних алергенів.

Загальновідомі способи алергологічної діагностики у дитини - проведення шкірних проб та визначення титрів специфічних імуноглобулінів Е у крові [1].

Однак, ці методи, незважаючи на достатню інформативність, мають ряд недоліків:

можливість помилки у виборі адекватних груп або панелі алергенів;

не завжди дають можливість визначити, які групи алергенів найбільш причинно-значущі у даної дитини (констатують лише ступінь реакції на конкретні алергени);

мають деякі протипоказання для проведення (прийом антигістамінних препаратів, високий рівень сенсibilізації організму для проведення шкірних алергопроб та ін.);

можливість отримати хибнопозитивні або хибнонегативні результати;

високі затрати і виконуються лише в спеціалізованих медичних закладах (потребують спеціального обладнання і додаткового навчання медичного персоналу).

Відомо, що у немовлят і дітей з бронхіальною астмою молодших вікових груп переважає реакція на харчові алергени, а з віком підвищується частота реакції на інгаляційні алергени [2, 3].

Загально відомі методи функціональної діагностики, а саме: визначення характеру бронхіальної обструкції - генералізована або обструкція переважно на рівні периферійних бронхів [2, 4, 5].

Найбільш близькими за технічною суттю до заявленого способу є розробка, в якій визначається, що обструкція переважно на рівні периферійних бронхів відмічається на початкових етапах розвитку захворювань (бронхіальна астма і хронічне обструктивне захворювання легень) [4-6].

Однак, відсутня інформація про взаємозв'язок характеру бронхіальної обструкції і переважання сенсibilізації організму до різних груп алергенів.

В основу винаходу поставлена задача вдосконалення способу диференційної експрес-діагностики сенсibilізації організму дитини до харчових і інгаляційних алергенів шляхом спірографічного дослідження, що дозволить з більшим ступенем точності визначати подальші діагностичні заходи і тактику лікування, а також формувати необхідні рекомендації з елімінації алергенів і життєдіяльності дитини.

Поставлена задача вирішується тим, що, згідно з винаходом, виконують спірографічне дослідження і при рівномірному зниженні бронхіальної прохідності упродовж всього форсованого видиху (генералізована бронхіальна обструкція) як провідну визначають сенсibilізацію до інгаляційних алергенів, а при зниженні бронхіальної прохідності тільки на наприкінці форсованого видиху діагностують переважання сенсibilізації до харчових алергенів.

Новим у заявлюваному способі є те, що при проведенні спірографічного дослідження у дитини, за характером обструктивного порушення - генералізований або переважно на рівні периферійних бронхів, визначають провідну сенсibilізацію організму до інгаляційних або харчових алергенів.

Спосіб реалізують таким чином.

Проводять спірографічне обстеження дитини віком понад 6 років з респіраторними формами алергії або з підозрою на їх наявність. Визначають характер бронхіальної обструкції: генералізована (рівномірне зниження бронхіальної прохідності на початку і наприкінці форсованого видиху - величин показників миттєвої об'ємної швидкості видиху на рівні 25 %, 50 % і 75 % ОФВ₁ (об'єм форсованого видиху за 1 с) - МОШ₂₅, МОШ₅₀, МОШ₇₅ та середньої об'ємної швидкості видиху на рівні 25 % - 75 % і 75-85 % ОФВ₁ (СОШ₂₅₋₇₅, СОШ₇₅₋₈₅) або переважно на рівні периферійних бронхів (зниження бронхіальної прохідності переважно наприкінці форсованого видиху - величин показників МОШ₅₀, МОШ₇₅, СОШ₇₅₋₈₅). При генералізованій бронхіальній обструкції як провідну визначають сенсibilізацію організму до інгаляційних алергенів, а при обструкції переважно периферійних бронхів до харчових алергенів.

Приклад 1

Дитина Т., 8 років. Діагноз: Респіраторний алергоз (обструктивний бронхіт). Алергічний риніт. Поліноз. Дані спірографічного дослідження (в відсотках до вікової норми і л/с): форсована життєва ємкість легень (ФЖЄЛ) - 59 %; пікова об'ємна швидкість видиху (ПОШ_{Вид}) - 55 %; ОФВ₁ - 57 %; МОШ₂₅ - 54 %, МОШ₅₀ - 57 %, МОШ₇₅ - 55 %, СОШ₂₅₋₇₅ - 56 %, СОШ₇₅₋₈₅ - 1,02 л/с. Дані анамнезу: загострення захворювання відмічається тільки сезонно - в серпні-жовтні місяці

кожного року, тобто у період цвітіння бур'янів. Проведення алергодіагностики шляхом скарифікаційного алерготестування дало позитивний результат на лободу і полинь. Рівень загального імуноглобуліну Е в крові - 360 МО/мл. Визначення рівнів специфічних імуноглобулінів Е із застосуванням панелей для алергологічного обстеження, які виготовляються підприємством ФГПУ "Аллерген" (Росія, м. Ставрополь) також показало наявність позитивної реакції на лободу і полинь.

Приклад 2

Дитина О., 9 років. Діагноз: Бронхіальна астма, легка персистуюча. Дані спірографічного дослідження (в відсотках до вікової норми і л/с): ФЖЄЛ - 59 %; ПОШ_{вид} - 55 %; ОФВ₁ - 63 %; МОШ₂₅ - 73 %, МОШ₅₀ - 52 %, МОШ₇₅ - 44 %, СОШ₂₅₋₇₅ - 55 %, СОШ₇₅₋₈₅ - 0,77 л/с. Дані анамнезу: загострення захворювання відбуваються рівномірно протягом року. Скарифікаційне алерготестування виявило наявність реакції на цитрусові (апельсин, лимон) та коров'яче молоко. Рівень загального імуноглобуліну Е в крові - 420 МО/мл. Визначення рівнів специфічних імуноглобулінів Е з використанням панелей для алергологічного обстеження (ФГПУ "Аллерген") також показало наявність позитивної реакції на цитрусові та білок коров'ячого молока.

Приклад 3

Дитина П., 9 років. Діагноз: Бронхіальна астма, легка персистуюча. Дані спірографічного дослідження (в відсотках до вікової норми і л/с): ФЖЄЛ - 62 %; ПОШ_{вид} - 59 %; ОФВ₁ - 61 %; МОШ₂₅ - 62 %, МОШ₅₀ - 58 %, МОШ₇₅ - 60 %, СОШ₂₅₋₇₅ - 57 %, СОШ₇₅₋₈₅ - 1,14 л/с. Дані анамнезу: загострення захворювання відмічається рівномірно протягом року. Дані скарифікаційного алерготестування: позитивний результат на побутовий пил та епідерміс кішки. Рівень загального імуноглобуліну Е в крові - 390 МО/мл. Визначення рівнів специфічних імуноглобулінів Е із застосуванням панелей для алергологічного обстеження (ФГПУ "Аллерген") показало наявність позитивної реакції на побутовий пил та епідерміс кішки.

В порівнянні з прототипом, заявлене технічне рішення дає можливість визначити у хворій на респіраторні форми алергії дитини переважання сенсibiliзації до різних груп алергенів (харчові або інгаляційні) шляхом інтерпретації результатів спірографічного дослідження, що дозволяє конкретизувати рекомендації щодо елімінації причинно-значущих алергенів у пацієнта, призначити адекватну медикаментозну терапію, обрати найбільш оптимальні групи (панелі) алергенів для алергодіагностики, що в свою чергу дозволить знизити об'єм та підвищити вірогідність обстеження, вибрати адекватні засоби для лікування хворого та уникнути зайвих витрат на коштовні дослідження.

Джерела інформації:

1. Potter P.C. Лечение астмы у детей: современные рекомендации / P.C. Potter // Доклады II Всемирного форума по астме и респираторной аллергии, Санкт-Петербург, Россия, 26-28 апреля 2009. - Астма. - 2009. - Том 10, № 1. - С. 35-37.

2. Национальная программа "Бронхиальная астма у детей. Стратегия лечения и профилактика". 3-е изд., испр. и доп. - М.: Издательский дом "Атмосфера", 2008. - 108 с, ил. (С. 25; С. 45).

3. Гончарук С.Ф. Особенности реакции на аллергены и факторы внешней среды у детей с бронхиальной астмой в зависимости от возраста, степени тяжести и давности заболевания / С.Ф. Гончарук, А.В. Касьяненко, Е.О. Рожкова // Матер. II Всемирного конгресса по иммунопатологии и аллергии - Аллергология и иммунология - 2004. - Том 5, № 1. - С. 84-85.

4. Сахно Ю.Ф., Дроздов Ю.В., Ярцев С.С. Исследование вентиляционной функции легких: учебно-методическое пособие. М.: Изд - во. РУДН, 2005. - 84 с. (С. 62-63).

5. Новик Г.А., Боричев А.В. Спирометрия и пикфлоуметрия при бронхиальной астме у детей. Учебное пособие. СПб: Изд-во. ГПМА, 2005. - 67 с. (С. 15).

6. Организация работы по исследованию функционального состояния легких методами спирометрии и пневмотахометрии и применение этих методов в клинической практике / О.И. Турина, И.М. Лаптева, О.М. Калечиц и др. // Методические рекомендации НИИ пульмонологии и фтизиатрии МЗ РБ, Минск, 2002. - 81 с. (С. 41).

ФОРМУЛА ВИНАХОДУ

- 5 Спосіб диференційної експрес-діагностики сенсibilізації організму дитини до харчових і інгаляційних алергенів шляхом оцінки обструктивних порушень вентиляції легень, який **відрізняється** тим, що виконують спірографічне дослідження і при рівномірному зниженні бронхіальної прохідності упродовж всього форсованого видиху (генералізована бронхіальна обструкція) як провідну визначають сенсibilізацію до інгаляційних алергенів, а при зниженні бронхіальної прохідності тільки наприкінці форсованого видиху діагностують переважання
- 10 сенсibilізації до харчових алергенів.

Комп'ютерна верстка Л. Ціхановська

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601